Perusteos tenttiin menijälle

Clinical Anesthesia. Barash PG, Cullen BF, Stoelting RK. Philadelphia, Lippincott Williams & Wilkins 2006, 5th edition. ISBN 0-7817-5745-2

Ensimmäisen Clinical Anesthesia -kirjapainoksen (v. 1989) tekijöiden ensisijainen tavoite oli tehdä kirja, joka tukee tehokasta ja nopeaa tiedonsaantia. Tätä periaatetta on pyritty noudattamaan myös myöhemmissä painoksissa. Uusimmassa, viidennessä painoksessa, asiaan on pyritty – ja onnistuttu – vaikuttamaan erinomaisesti aloittamalla jokainen kappale ”Key points” -osiolla, jossa kerrotaan ytimekkäästi kappaleen tärkeimmät asiasisällöt. Ne on lisäksi numeroitu, ja samaiset numerot on myöhemmin sijoitettu näkyvästi tekstin viereen kohtaan, jossa asiaa käsitellään tarkemmin. Näin mielenkiintoisen asian löytämistä muun tekstin joukosta on saatu helpotettua ja nopeutettua merkittävästi – mallinoton paikka muille oppikirjantekijöille. Lisäksi referenssiosioissa, joissa uusimmat viittaukset ovat vuodelta 2004, merkittävimmät viitteet on erotettu sinisellä, jolloin lukija pystyy poimimaan nämä helposti.

Kirjan kuvat, kaaviot ja taulukot ovat kohtuullisen selkeitä (erityismaininta loistavalle kuvalle sydämen syklin eri vaiheista) muutamaa epäselvää valokuvaa lukuunottamatta (esim. bronkoskopiakuvat).

Ulkoasultaankin uudistuneen kirjan 1595 sivua on jaettu 59 kappaleeseen alkaen anestesiologian mielenkiintoisesti, ajoittain jopa hauskasti, kirjoitetusta historiasta päättyen yleiskatsausmaisesti kirjoitettuun kappaleeseen koko maailmaa koskevista uhkakuvista: luonnonkatastrofeista, ydinonnettomuuksista, bioterrorismista ja kemiallisista aseista. Kappaleet on jaettu kuuteen osioon, joiden järjestys on potilaan hoitoa ajatellen varsin johdonmukainen: anestesiologian perusteet, anestesiassa käytettävien lääkkeiden farmakologia sekä anestesiologinen pre-, peri- ja postoperatiivinen hoito. Suurin huomio ja sivumäärä on oikeutetusti annettu eri anestesiamenetelmien sekä eri potilasryhmien hoidon ja huomiota vaativien asioiden esittelyyn. Aivan lopussa ennen kohtuullisen helppokäyttöistä hakemistoa on havainnollinen ja ytimekäs osio EKG:sta ja tahdistimista.

Valtavasti lisääntyneestä tiedosta huolimatta kirja ei ole suunnattomasti paisunut edeltävistä painoksista, joten tekijät ovat onnistuneet tiivistämään tekstiä taitavasti. Siitä huolimatta kirjasta löytyy edelleen ”ylimääräisiä” kappaleita esim. lihasrelaksanttiosiossa käytöstä poistuneista lääkeaineista, mutta toisaalta tästäkään kirjasta ei löydy edes mainintaa kloraalihydraatista. Aivan uudet kappaleet käsittelevät katastrofivalmiutta ja massatuhoaseisiin liittyviä anestesiologisia näkökohtia, genomiikkaa, obesiteettia (bariatric surgery) ja ”office based” -anestesiaa. Yksi mielenkiintoisimmista uutuuksista käsittelee lääketieteellistä genomiikkaa niin sairauksien, anestesia-aineiden farmakologian, perioperatiivisen riskinarvioinnin kuin tehohoidonkin kannalta. Tämä on väistämättä tulevaisuutta, ja tieto tältä alueelta tulee lisääntymään räjähdysmäisesti. Clinical Anesthesia pystyy hyvin esittelemään tämänkin anestesiologian alueen perusteet sen hyödyntämismahdollisuuksia ja tulevaisuudennäkymiä myöten.

Väistämättä kirjasta paistaa läpi amerikkalaisuus erilaisine käytäntöineen (esim. sähkö- ja paloturvallisuus, hallinto jne.) eikä se siis kaikilta osin ole suoraan sovellettavissa Suomen oloihin. Muutamien erilaisten yksiköiden ja eri desimaalien käyttö sekä tiettyjen lääkkeiden erilaiset antomuodot vaativat lukijalta tarkkaavaisuutta.

Kirjan tehohoito-osio on lyhykäinen, mutta ilahduttavan ajantasainen. Siinä on käsitelty oleellisimmat uusimmat tehohoidon suuntaviivat sy-

dänpysäyksen jälkeistä hypotermiahoitoa myöten.

Kirjan lukeminen kannesta kanteen on tuskin tarkoituksenmukaista edes tenttiin menijältä, mutta se toimii nopeana perusasioiden hakuteoksena ja ”tarkistusopuksena” niin erikoistuvalle kuin jo erikoistuneellekin leikkaussalissa työskentelevälle anestesiologille. Sen tulee kuulua jokaisen anestesiologian klinikan kirjaston perusteoksiin, ja se maksaa helposti itsensä takaisin. ❐

Eija Junttila

LL, erikoistuva lääkäri, anestesian ja tehohoidon klinikka, OYS,
eija.junttila@ppshp.fi